

SOCIALEZEKERHEIDSRECHT TOEGEPAST

TOEGEPAST

SOCIALEZEKERHEIDSRECHT TOEGEPAST

Dirk HEYLEN
Christiaan MERTENS
Tim OPGENHAFFEN
Jan VAN LOOIJ
Werner WIJNANTS

Zevende editie

 INTERSENTIA

Antwerpen – Gent – Cambridge

Aan dit boek werken de volgende auteurs mee.

- editie 1: Ivo Verreyt, Dirk Heylen, Ivan Verbeeck, Ludo Vermeulen, Valérie Vervliet
- editie 2: Ivo Verreyt, Dirk Heylen, Ivan Verbeeck, Ludo Vermeulen, Valérie Vervliet
- editie 3: Ivo Verreyt, Dirk Heylen, Ivan Verbeeck, Ludo Vermeulen, Valérie Vervliet
- editie 4: Ivo Verreyt, Dirk Heylen, Leen Putman, Koenraad Timmerman, Ivan Verbeeck, Ludo Vermeulen, Valérie Vervliet
- editie 5: Ivo Verreyt, Dirk Heylen, Leen Putman, Koenraad Timmerman, Ivan Verbeeck, Valérie Vervliet
- editie 6: Ivo Verreyt, Dirk Heylen, Christiaan Mertens, Koenraad Timmerman, Ivan Verbeeck, Werner Wijnants
- editie 7: Dirk Heylen, Christiaan Mertens, Tim Opgenhaffen, Jan Van Looij, Werner Wijnants

Socialezekerheidsrecht toegepast, zevende editie
Dirk Heylen, Ivo Verreyt, Werner Wijnants, Koenraad Timmerman, Ivan Verbeeck en
Christiaan Mertens

© 2021 Lefebvre Sarrut Belgium NV
Hoogstraat 139/6 – 1000 Brussel

ISBN 978-94-000-1347-6
D/2021/7849/121
NUR 163
Gedrukt in de Europese Unie

Verantwoordelijke uitgever: Paul-Etienne Pimont, Lefebvre Sarrut Belgium NV
Lay-out: Crius Group, Hulshout
Omslagontwerp: Danny Juchtmans / www.dsigngraphics.be
Omslagbeeld: Cienpies Design / Shutterstock

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

*Met veel genegenheid voor Ivo Verreyt, drijvende kracht en
co-auteur van de voorgaande uitgaven*

INHOUD

HOOFDSTUK 1

SOCIALEZEKERHEIDSRECHT	1
1. Sociale zekerheid en sociale bijstand	1
2. Enkele kenmerken van de traditionele sociale zekerheid	2
2.1. Solidariteit	2
2.2. Verplicht karakter	3
3. Stelsels van sociale zekerheid	3
4. Structuur van de sociale zekerheid	4
5. Onderwerping aan de sociale zekerheid voor werknemers	6
5.1. Algemeen	6
5.2. Territoriaal toepassingsgebied	7
5.2.1. Tewerkstelling in landen waarmee België een overeenkomst heeft gesloten	7
5.2.1.1. Verordening 883/2004	7
5.2.1.2. Bilaterale akkoorden	9
5.2.1.3. Europees verdrag inzake sociale zekerheid	9
5.2.2. Tewerkstelling in landen waarmee België geen overeenkomst heeft gesloten	9
5.3. Personeel toepassingsgebied	10
5.3.1. Arbeidsovereenkomst	10
5.3.1.1. Wat is een arbeidsovereenkomst?	10
5.3.1.2. Ondergeschikt verband	11
5.3.1.3. Problematiek van schijnzelfstandigen en pseudowerk- nemers	12
5.3.1.4. Samengaan arbeidsovereenkomst en aannemings- of zelfstandigenovereenkomst	15
5.3.1.5. Vermoeden van arbeidsovereenkomst	16
5.3.2. Uitbreidingen, gelijkstellingen, beperkingen en uitsluitingen	16
5.3.2.1. Zeelieden	16
5.3.2.2. De gelijkaardige voorwaarden	16
5.3.2.3. Beperkingen	17
5.3.2.4. Uitsluitingen	17
5.4. Gevolgen van de onderwerping	18

6.	Het loon waarop de bijdragen worden geïnd	18
6.1.	Het begrip loon.	18
6.2.	Enkele bijzondere vergoedingen	20
6.2.1.	Toekenning firmawagen	20
6.2.2.	Vergoedingen m.b.t. fiets.	21
6.2.3.	Niet-recurrente resultaatgerichte bonus.	21
7.	Financiering van de sociale zekerheid door loontrekkenden	22
7.1.	Werkgevers en werknemers	22
7.1.1.	Berekeningsbasis en bijdragen	22
7.1.2.	Bijdrage jaarlijkse vakantie.	22
7.1.3.	Andere bijdragen	23
7.1.4.	Bijzondere bijdragen	23
7.1.5.	Afwijkende regels voor bepaalde categorieën	24
7.1.6.	Tussenkoms van de Staat.	25
7.2.	Vermindering van sociale bijdragen.	25
7.2.1.	Structurele lastenvermindering.	25
7.2.2.	Eerste aanwervingen	26
7.2.3.	Doelgroepvermindering	26
8.	Verplichtingen van de werkgever	27
8.1.	Verplichtingen	27
8.1.1.	Inschrijving.	27
8.1.2.	Dmfa-kwartaalaangifte	28
8.1.3.	Limosa-aangifte	28
8.1.4.	Betaling van de bijdragen	29
8.2.	Sancties	30
8.2.1.	Burgerrechtelijke sancties.	30
8.2.1.1.	Niet-tijdige betaling van de bijdrage.	30
8.2.1.2.	Niet-tijdige aangifte	30
8.2.1.3.	Niet-tijdige betaling van de voorschotten.	31
8.2.1.4.	Geen, onvolledige of onjuiste aangifte.	31
8.2.1.5.	Afzien van, kwijtschelding en vermindering van bijdragen.	32
8.2.2.	Toezicht en strafbepalingen	32
8.2.2.1.	Toezicht	32
8.2.2.2.	Straffen	32
8.2.2.3.	Ambtshalve veroordelingen bij niet-betaling of niet-onderwerping	33
8.2.3.	Solidariteitsbijdrage.	33
9.	Verjaring van betaling van sociale bijdragen	33

10. Kruispuntbank van de sociale zekerheid	34
10.1. Algemeen	34
10.2. Organisatie	35
10.3. Gegevensbescherming	36
10.4. Recht op informatie en rechtzetting	37
11. Handvest van de sociaal verzekerde	38

HOOFDSTUK 2.

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING	41
---	----

Basiswetgeving	41
----------------------	----

Vooraf	41
--------------	----

1. Geneeskundige verzorging	42
1.1. Wie heeft recht op terugbetaling voor geneeskundige verzorging?	42
1.1.1. Gerechtigden	42
1.1.2. Personen ten laste	43
1.2. Algemene toekennings- of verzekerbaarheidsvoorwaarden	44
1.2.1. Aansluiten bij een ziekenfonds	44
1.2.2. Voorwaarden om het recht op tegemoetkomingen te openen	45
1.2.3. Voorwaarden om het recht op tegemoetkomingen te behouden	45
1.3. Bijzondere toekenningsvoorwaarden	46
1.3.1. Situaties waarin tegemoetkoming wordt geweigerd	46
1.3.1.1. Territorialiteitsbeginsel	46
1.3.1.2. De gezondheidsschade is reeds vergoed op basis van een andere wetgeving	48
1.3.1.3. Niet-naleven van controleverplichtingen	48
1.3.1.4. Verzorging zonder rechtvaardiging	48
1.3.1.5. Onderzoeken op vraag van derden	48
1.3.1.6. Detentie of internering	49
1.3.1.7. Reiskosten	49
1.3.2. Bijzondere voorwaarden i.v.m. bepaalde soorten geneeskundige verzorging	49
1.3.2.1. Erkende zorgenverstrekker	49
1.3.2.2. Voorschrift	50
1.3.2.3. Adviserend arts	50
1.3.2.4. College van artsen-directeurs (CAD) van het RIZIV ...	50
1.4. Welke gezondheidszorgen worden terugbetaald?	51
1.5. Bedrag van de tussenkomst: hoeveel wordt terugbetaald?	52
1.5.1. Verhoogde verzekeringstegemoetkoming (VT)	52
1.5.2. Gewone zorgen	53

1.5.3.	Kinesitherapie en fysiotherapie	54
1.5.4.	Dure behandelingen	54
1.5.5.	Ziekenhuiskosten	54
1.5.6.	Geneesmiddelen	54
1.5.7.	Bijzonder Solidariteitsfonds (art. 25 e.v. Ziektewet)	55
1.6.	Hoe worden de terugbetalingstarieven vastgesteld?	57
1.6.1.	Geneesmiddelen	57
1.6.2.	Artsen en tandartsen	57
1.6.3.	Paramedische beroepen	58
1.6.4.	Ziekenhuizen	58
1.6.5.	Medisch huis	58
1.7.	Hoe is de tussenkomst geregeld?	59
1.7.1.	Terugbetalingssysteem of voorschottensysteem	59
1.7.2.	Derdebetalerssysteem	59
1.8.	Maximumfactuur (MAF)	60
1.8.1.	Volledige terugbetaling van de kost van de geneeskundige verzorging onder bepaalde voorwaarden	60
1.8.2.	De inkomens-MAF	61
1.8.3.	De sociale MAF	61
1.8.4.	Bijkomende individuele bescherming voor kinderen minder dan 19 jaar of kinderen met recht op zorgtoeslag voor kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte	62
1.8.5.	Bijkomende bescherming bij chronische gezondheidsuitgaven of personen die genieten van het Statuut Chronische Aandoening	62
1.9.	Verjaring, terugvordering en geschillen	62
1.9.1.	Verjaring	62
1.9.2.	Terugvordering	63
1.9.3.	Geschillen	63
2.	Arbeidsongeschiktheid en moederschap	64
2.1.	Wie heeft recht op uitkeringen bij arbeidsongeschiktheid of moederschap?	64
2.2.	Toekenningsvoorwaarden	65
2.2.1.	Algemene toekenningsvoorwaarden	65
2.2.1.1.	Bezit van de hoedanigheid van gerechtigde	65
2.2.1.2.	Aansluiting bij een ziekenfonds	66
2.2.1.3.	Vervulling van een wachttijd	66
2.2.1.4.	Openen en behoud van het recht op uitkeringen	68
2.2.1.5.	Situaties waarin uitkeringen geweigerd worden	70
2.2.1.6.	Bewijs en onderzoek van de algemene toekennings- voorwaarden	70

2.2.2.	Bijzondere toekenningsvoorwaarden voor de arbeidsongeschiktheidsverzekering	70
2.2.2.1.	Erkenning van arbeidsongeschiktheid	71
2.2.2.2.	Tijdige en correcte aangifte	74
2.2.3.	Bijzondere bijkomende voorwaarden inzake de moederschapsverzekering	75
2.2.3.1.	Wanneer heeft men recht op moederschapsrust?	75
2.2.3.2.	Duur van de moederschapsrust	76
2.2.3.3.	Arbidsongeschiktheid vóór de bevalling	78
2.2.3.4.	Overname van de moederschapsrust door de vader	78
2.2.4.	Geboorteverlof	79
2.2.5.	Werkverwijdering van zwangere werkneemsters	79
2.3.	Bedrag van de arbeidsongeschiktheids- en invaliditeitsuitkeringen.	80
2.3.1.	Berekeningsbasis: het gederfde loon	80
2.3.2.	Uitkering gedurende de primaire arbeidsongeschiktheid.	81
2.3.3.	Uitkering gedurende de invaliditeit	82
2.3.4.	Hulp van derden.	83
2.4.	Bedrag van de moederschapsuitkeringen	84
2.5.	Begeleide arbeidshervatting tijdens de arbeidsongeschiktheid	86
2.6.	Re-integratie van arbeidsongeschikte werknemers (regeling vanaf 1 december 2016)	87
2.7.	Weigering of vermindering van de uitkeringen en cumulatieregels	91
2.7.1.	Weigering van uitkeringen	91
2.7.2.	Vermindering van de uitkeringen.	93
2.7.3.	Cumulatieregels	93
2.7.3.1.	Cumulatie van uitkeringen en een rustpensioen.	93
2.7.3.2.	Gerechtigde die wegens zwangerschap of borstvoeding andere dan haar gewone arbeid verricht.	93
2.8.	Verjaring, terugvordering en geschillen	94
2.8.1.	Verjaring	94
2.8.2.	Terugvordering en verjaring	94
2.8.3.	Geschillen	94
3.	Ter vergelijking: de regeling voor zelfstandigen.	95
3.1.	Geneeskundige verzorging.	95
3.2.	Uitkeringen arbeidsongeschiktheid	95
3.3.	Moederschap.	97
3.4.	Vaderschapsverlof	98
	Nuttige websites	99

HOOFDSTUK 3.

PROFESSIONELE RISICO'S	101
A. ARBEIDSONGEVALLEN	101
Basiswetgeving	101
Inleiding	101
1. Op wie is de Arbeidsongevallenwet van toepassing?	102
2. Het arbeidsongeval	103
2.1. Begrip	103
2.2. Elementen van het begrip arbeidsongeval	104
2.2.1. Plotse gebeurtenis	104
2.2.1.1. Begrip en kenmerken	104
2.2.1.2. Plotse gebeurtenis en de gewone dagtaak	106
2.2.1.3. Bewijs van de plotse gebeurtenis	108
2.2.2. Oorzakelijk verband: tijdens en door de uitvoering van de arbeidsovereenkomst	108
2.2.2.1. Algemeen	108
2.2.2.2. Tijdens de uitvoering van de arbeidsovereenkomst ...	108
2.2.2.3. Door het feit van de uitvoering van de arbeids- overeenkomst: het wettelijk vermoeden	109
2.2.2.4. Ongevallen tijdens een (middag)pauze	113
2.2.2.5. Ongevallen bij telewerk/thuiswerk	114
2.2.3. Het letsel	115
2.2.4. Het oorzakelijk verband tussen de plotse gebeurtenis en het letsel	115
3. Het arbeidswegongeval	117
3.1. Begrip	118
3.2. De arbeidsweg	118
3.2.1. De normale arbeidsweg	118
3.2.2. Omweg en onderbreking	118
3.3. Begin- en eindpunt van de arbeidsweg	119
3.4. Arbeidswegongeval en telewerk/thuiswerk	122
4. De fout van het slachtoffer	122
5. Vergoeding van de schade	124
5.1. Medische en aanverwante kosten	124
5.2. Uitkeringen wegens arbeidsongeschiktheid	125
5.2.1. Wat is arbeidsongeschiktheid?	125
5.2.1.1. Tijdelijke arbeidsongeschiktheid	125
5.2.1.2. De genezenverklaring	126
5.2.1.3. De consolidatie	126
5.2.1.4. Blijvende arbeidsongeschiktheid	126

5.2.2.	Grondslag voor de uitkeringen: het basisloon	128
5.2.3.	Hoe wordt arbeidsongeschiktheid vergoed?	128
5.2.3.1.	Vergoeding van de tijdelijke arbeidsongeschiktheid	129
5.2.3.2.	Vergoeding van de blijvende arbeidsongeschiktheid	130
5.2.3.3.	Bijkomende vergoeding voor hulp van derden	131
5.2.3.4.	Herziening	132
5.2.3.5.	Omzetting in kapitaal	132
5.3.	Uitkeringen bij dodelijk arbeidsongeval	133
5.3.1.	Vergoeding voor begrafeniskosten	133
5.3.2.	Vergoeding voor de kosten van transport van de overledene	133
5.3.3.	Renten aan rechthebbenden	134
5.3.3.1.	Echtgenoot of wettelijk samenwonende	134
5.3.3.2.	Kinderen	134
5.3.3.3.	Ouders of grootouders, kleinkinderen, broers of zussen	135
6.	Procedure	135
6.1.	Verzekeringsplicht	135
6.1.1.	Algemeen	135
6.1.2.	Mogelijke gevolgen bij niet-verzekering	135
6.2.	Aangifte van arbeidsongevallen	137
6.2.1.	Algemene regel	137
6.2.2.	Vrijstelling van aangifte voor lichte arbeidsongevallen	138
6.3.	Verloop	138
6.3.1.	Beslissing	138
6.3.2.	Betwisting voor de rechtbank	140
6.3.3.	Termijn voor betwisting	140
7.	Burgerlijke aansprakelijkheid	141
7.1.	Voorrang van de Arbeidsongevallenwet op gemeen recht	141
7.2.	Burgerlijke immuniteit	142
7.3.	Subrogatie door de verzekeraar	144
7.4.	Arbeidsongeval en uitzendarbeid	145
8.	Andere verplichtingen bij arbeidsongevallen	146
9.	Strafrechtelijke aansprakelijkheid bij arbeidsongevallen	146
	Nuttige websites	148
B.	BEROEPSZIEKTEN	148
	Basiswetgeving	148
	Vooraf	148
1.	Op wie is de Beroepsziektewet van toepassing?	150
2.	Wat is een beroepsziekte?	150

2.1.	Erkenning van een beroepsziekte via het lijstensysteem	150
2.2.	Erkenning van een beroepsziekte via het open systeem	151
2.3.	Beroepsrisico	152
2.4.	Arbeidsgerelateerde ziekten	153
3.	Preventie vóór vergoeding in de Beroepsziektewet	154
3.1.	Preventieve actie	154
3.2.	Verwijdering uit het schadelijke milieu	154
3.2.1.	Tijdelijke stopzetting van het werk	154
3.2.2.	Definitieve stopzetting van het werk	154
3.2.3.	Arbeidsgerelateerde ziekten	155
4.	Welke schade wordt vergoed door de Beroepsziektewet?	156
4.1.	Medische en aanverwante kosten	156
4.2.	Uitkeringen wegens arbeidsongeschiktheid	157
4.2.1.	Tijdelijke arbeidsongeschiktheid	157
4.2.2.	Blijvende arbeidsongeschiktheid	157
4.3.	Uitkeringen bij overlijden	157
5.	Burgerlijke aansprakelijkheid	157
6.	Procedure aangifte van beroepsziekten	158
	Nuttige websites	158

HOOFDSTUK 4.

WERKLOOSHEID EN SWT	159
-------------------------------	-----

Basiswetgeving	159
--------------------------	-----

Vooraf	159
------------------	-----

1.	Administratieve organisatie	160
1.1.	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA)	160
1.2.	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB)	160
1.3.	Uitbetalingsinstellingen	162
2.	Werkloosheidsuitkeringen voor voltijds werklozen	162
2.1.	Algemeen	162
2.2.	Toelaatbaarheidsvoorwaarden	163
2.2.1.	Bewijs van een aantal arbeidsdagen of daarmee gelijkgestelde dagen	163
2.2.2.	Wachttijd na het beëindigen van studies of leertijd: de beroeps- inschakelingstijd	165
2.3.	Toekenningsvoorwaarden	168
2.3.1.	Zonder arbeid zijn	168
2.3.1.1.	Principe: verbod van arbeid	168
2.3.1.2.	Arbeid voor zichzelf	168

2.3.1.3.	Arbeid voor derden.	170
2.3.1.4.	Uitzonderingen op het principe: toegelaten arbeid.	170
2.3.2.	Zonder loon zijn.	172
2.3.3.	Onvrijwillig werkloos zijn.	174
2.3.3.1.	Werkloos zijn wegens omstandigheden onafhankelijk van de wil.	174
2.3.3.2.	Criteria van de passende dienstbetrekking.	178
2.3.3.3.	Sancties en andere gevolgen van vrijwillige werkloosheid.	180
2.3.4.	Beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt.	181
2.3.5.	Actief zoekgedrag.	182
2.3.5.1.	Formele opvolging.	183
2.3.5.2.	Sancties niet-naleving actief zoekgedrag.	183
2.3.6.	Arbeidsgeschied zijn.	184
2.3.7.	Leeftijdsvoorwaarden.	184
2.3.8.	Verblijfsvoorwaarden.	184
2.3.9.	Voldoen aan de controleverplichtingen.	185
2.3.9.1.	Stempelcontrole.	185
2.3.9.2.	Ingaan op uitnodigingen of oproepingen van controleurs.	186
2.3.10.	Vrijstelling van bepaalde toekenningsvoorwaarden.	186
2.4.	Bedrag van de werkloosheidsuitkeringen.	187
2.4.1.	Begrip.	187
2.4.2.	Aantal uitkeringen.	187
2.4.3.	Hoogte van de uitkeringen.	187
2.4.3.1.	Gezinstoestand.	188
2.4.3.2.	Berekening van de uitkering.	190
2.4.3.3.	Enkele bijzondere uitkeringen en toeslagen.	193
3.	Werkloosheidsuitkeringen bij een deeltijdse betrekking.	194
3.1.	Deeltijdse werknemer met behoud van rechten.	195
3.2.	Vrijwillig deeltijdse werknemer.	195
4.	Overbruggingsuitkering, inschakelingsuitkering en beschermingsuitkering.	195
4.1.	Overbruggingsuitkering.	195
4.2.	Inschakelingsuitkering.	196
4.3.	Beschermingsuitkering.	197
5.	Tijdelijke werkloosheid.	197
5.1.	Begrip.	197
5.2.	Regeling.	198
5.3.	Soorten.	198

5.3.1.	Overmacht	198
5.3.2.	Sluiting van de onderneming ingevolge jaarlijkse vakantie	199
5.3.3.	Technische stoornis	199
5.3.4.	Slecht weer	200
5.3.5.	Economische oorzaken	200
5.3.6.	Staking en lock-out	201
5.4.	Uitkeringen	202
5.5.	COVID-19-virus: een tijdelijke uitzondering op alle regels	202
6.	Uitsluitingen	203
6.1.	Uitsluitingen	203
6.2.	Administratieve sancties	203
6.3.	Strafsancties	204
6.4.	Verhoor	204
7.	Procedure	205
7.1.	Aanvraag	205
7.2.	Verjaring	205
7.3.	Herziening	205
7.4.	Betwisting	206
8.	Arbeidsvoorziening – Bevordering van de werkgelegenheid	206
8.1.	Algemeen	206
8.2.	Beroepsopleiding	206
8.3.	Outplacement	208
8.3.1.	Definitie	208
8.3.2.	Algemene regeling	208
8.3.3.	Bijzondere regeling: outplacement voor werknemers van 45 jaar en ouder	208
8.3.4.	Outplacement voor werknemers aan wier arbeidsovereen- komst een einde komt doordat de werkgever zich beroept op medische overmacht	209
8.3.5.	Vrijwillig stelsel	209
8.3.6.	Herstructurering	209
9.	Overbruggingsrecht (vroeger: ‘faillissementsverzekering’)	210
10.	Stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag (SWT)	212
	Basiswetgeving	212
10.1.	Van ‘brugpensioen’ naar ‘SWT’	212
10.2.	Algemene regeling van cao nr. 17 en KB van 3 mei 2007	213
10.2.1.	Voorwaarden	213
10.2.1.1.	Leeftijdsvoorwaarde	213

10.2.1.2.	Ontslagen worden door de werkgever met een ‘normale’ opzegtermijn of opzegvergoeding	214
10.2.1.3.	Recht hebben op werkloosheidsuitkeringen.	214
10.2.1.4.	Een voldoende lange loopbaan als werknemer hebben	215
10.3.	Bijzondere SWT-stelsels met afwijkende voorwaarden.	215
10.4.	Inkomen bij SWT.	218
10.4.1.	Principe	218
10.4.2.	De werkloosheidsvergoeding	218
10.4.3.	De aanvullende vergoeding	218
10.4.3.1.	Berekening van de aanvullende vergoeding.	219
10.4.3.2.	Behoud van het recht op de aanvullende vergoeding bij werkhervatting.	219
10.4.4.	Inhoudingen op SWT	220
10.4.4.1.	Bijdrage voor de sociale zekerheid.	220
10.4.4.2.	Bedrijfsvoorheffing.	220
10.4.5.	Cumulatie van de aanvullende vergoeding met andere voordelen.	221
10.4.5.1.	Schadevergoeding wegens verbreking van de arbeidsovereenkomst	221
10.4.5.2.	Vakantiegeld bij uitdiensttreding.	221
10.4.5.3.	Uitwinningsvergoeding.	221
10.4.5.4.	Overlevingspensioen	222
10.4.5.5.	Vervroegd pensioen	222
10.5.	Overlegprocedure	222
10.5.1.	Collectieve raadpleging.	223
10.5.2.	Individuele raadpleging.	223
10.6.	Vervanging van de werkloze met bedrijfstoelage in de onderneming (art. 5 KB 3 mei 2007)	223
10.6.1.	Vervangingsplicht of vrijgesteld	223
10.6.2.	Wie kan de werkloze met bedrijfstoelage in de onderneming vervangen?	224
10.6.3.	Vanaf wanneer en voor hoe lang moet de werkloze met bedrijfstoelage vervangen worden?	224
10.6.4.	Sancties bij niet-naleven van de vervangingsplicht	225
10.7.	SWT en het Fonds Sluiting Ondernemingen	225
	Nuttige websites	225

2.6.	De pensioenbeslissing	244
2.6.1.	Oorspronkelijke beslissing	244
2.6.2.	Herziening	244
2.7.	De betaling	245
2.7.1.	Algemeen	245
2.7.2.	Voorschotten	245
2.7.3.	Schorsing van de betaling	245
2.8.	Stopzetting	245
2.9.	Verjaring	246
2.9.1.	Vordering van pensioenbedragen	246
2.9.2.	Terugvordering van onverschuldigde betalingen	246
2.10.	Beroep	247
3.	Het overlevingspensioen voor werknemers	247
3.1.	Algemeen	247
3.2.	Voorwaarden om gerechtigd te zijn op een overlevingspensioen	247
3.2.1.	Minimumleeftijd	247
3.2.2.	Gehuwd geweest zijn	248
3.2.3.	Niet hertrouwd zijn	249
3.3.	Omvang van het overlevingspensioen	249
3.4.	De overgangsuitkering	249
3.5.	Indexering en herwaardering	250
3.6.	Vakantiegeld	250
3.7.	Cumulatie met andere prestaties	250
3.8.	Aanvraag en ingangsdatum van het overlevingspensioen	250
B.	AANVULLENDE PENSIOENEN	251
	Basiswetgeving	251
	Vooraf	251
1.	Aanvullende pensioenplannen	252
1.1.	Soorten pensioenplannen	252
1.2.	Sociale pensioenstelsels	254
1.2.1.	Voorwaarden	254
1.2.2.	Solidariteitsprestaties	255
1.3.	Pensioenstelsel en individuele pensioentoezegging	255
1.4.	De invoering van een aanvullend pensioenplan	256
2.	Financiering van aanvullende pensioenstelsels	256
3.	Aansluiting	257
4.	Verworven prestaties en reserves en minimumrendementsgarantie	258
4.1.	Verworven prestaties en reserves	258
4.2.	Minimumrendementsgarantie	259

5.	Uittreding en overdraagbaarheid	259
6.	Pensioenleeftijd en afkoop	260
7.	Inspraak en informatie	261
7.1.	Inspraak	261
7.2.	Informatie	261
7.2.1.	Jaarlijks beheersverslag	261
7.2.2.	Pensioenfiche en toekomstprospectie	261
8.	Wijziging of opheffing van het aanvullend pensioenstelsel	262
9.	Fiscale en parafiscale behandeling	262
10.	Verjaring	263
	Nuttige websites	263

HOOFDSTUK 6.

GEZINSBIJSLAG EN GROEIPAKKET	265
--	-----

Vooraf	265
------------------	-----

A. DE ALGEMENE KINDERBIJSLAGWET	266
---	-----

1. Algemeen	266
-----------------------	-----

2. Rechthebbende	267
----------------------------	-----

2.1. Wie kan rechthebbende zijn?	267
--	-----

2.2. Wat als er meerdere rechthebbenden zijn?	268
---	-----

3. Bijslagtrekkende	269
-------------------------------	-----

3.1. Basisregels	269
----------------------------	-----

3.2. Wat als de ouders gescheiden leven?	270
--	-----

3.3. Nieuw samengestelde gezinnen	270
---	-----

3.4. Kan het kind zelf de kinderbijslag krijgen?	271
--	-----

3.5. Wat als het kind geplaatst wordt?	271
--	-----

3.5.1. Plaatsing in een instelling	271
--	-----

3.5.2. Plaatsing in een pleeggezin	272
--	-----

4. Rechtgevend kind	272
-------------------------------	-----

4.1. Verwantschap tussen het rechtgevend kind en de rechthebbende	272
---	-----

4.2. Verblijfplaats van het kind	275
--	-----

4.3. Leeftijd van het kind	275
--------------------------------------	-----

4.4. Tewerkstelling van het kind	276
--	-----

5. Welke gezinsbijslagen zijn er nog volgens de AKBW?	276
---	-----

5.1. De gewone basiskinderbijslag	276
---	-----

5.3. Verhoogde basisbijslag voor eenoudergezinnen	277
---	-----

5.4. Toeslagen op de basiskinderbijslag	278
---	-----

5.4.1. Leeftijdstoelagen	278
------------------------------------	-----

5.4.2. Toeslag omwille van de sociale situatie van de rechthebbende	279
---	-----

5.4.3.	Toeslag omwille van de situatie van het kind zelf.	279
5.5.	De verhoogde wezenbijslag.	280
5.6.	De forfaitaire bijslag voor een kind geplaatst bij een privépersoon.	281
5.7.	De jaarlijkse leeftijdstoeslag.	281
B.	HET GROEIPAKKET	281
1.	Wat zit er in het Groeipakket?.	281
2.	Wat elk kind krijgt	282
2.1.	Het startbedrag	282
2.1.1.	Wat is het startbedrag?	282
2.1.2.	Hoe krijgt men het startbedrag?	282
2.1.3.	Wanneer krijgt men het startbedrag?	283
2.2.	Het basisbedrag	283
2.2.1.	Wat is het basisbedrag?	283
2.2.2.	Hoe krijgt men het basisbedrag?	283
2.2.3.	Wanneer wordt het basisbedrag betaald?	283
2.2.4.	Tot wanneer is er recht op het basisbedrag?	283
2.3.	De schoolbonus	284
2.3.1.	Wat is de schoolbonus?	284
2.3.2.	Hoe en wanneer krijgen gezinnen de schoolbonus?	284
3.	Extra ondersteuning voor sommige kinderen	284
3.1.	Sociale toeslag.	284
3.1.1.	Wie heeft recht op een sociale toeslag?	285
3.1.2.	Welke bedragen?	285
3.1.3.	Wat met de sociale toeslag bij een scheiding (nieuwe situatie vanaf 2019)?	285
3.1.3.1.	Het kind woont evenveel bij elke ouder	285
3.1.3.2.	Het kind woont meer bij de ene dan bij de andere ouder.	285
3.1.4.	Inkomen.	286
3.1.5.	Alarmbelprocedure	286
3.2.	Zorgtoeslag	287
3.2.1.	Een kind heeft één of beide ouders verloren	287
3.2.2.	Pleegkinderen	287
3.2.3.	Een kind met een handicap of aandoening	287
4.	Participatietoelagen.	289
4.1.	Kinderopvangtoeslag	289
4.2.	Kleutertoeslag.	289
4.3.	Schooltoeslag	290

5.	Groeipakket op maat van het gezin	291
5.1.	Combinatiegezinnen met kinderen geboren voor en vanaf 1 januari 2019	291
5.2.	Alleenstaande ouders	291
5.3.	Gescheiden ouders	292
5.3.1.	Kinderen geboren voor 2019.	292
5.3.2.	Kinderen geboren vanaf 2019 OF er is een wijziging in de opvoedingssituatie	292
5.4.	Grensarbeiders	292
6.	Groeipakket op maat van het kind.	293
6.1.	Student of schoolverlater.	293
6.1.1.	Wanneer heeft een kind recht op een Groeipakket in het secundair onderwijs?	293
6.1.1.1.	Wat als een scholier langdurig afwezig is door ziekte?	293
6.1.1.2.	Wat als het kind werkt tijdens zijn studies?	294
6.1.1.3.	Heeft het kind tijdens vakanties recht op een Groeipakket?	295
6.1.2.	Wanneer heeft een kind recht op een Groeipakket in het hoger onderwijs?	295
6.1.2.1.	Wat als een student afwezig is in het hoger onderwijs door ziekte?	296
6.1.3.	Hebben schoolverlaters recht op een Groeipakket?	296
6.2.	Weeskinderen	297
6.2.1.	Weeskind geworden voor 1 januari 2019	297
6.2.2.	Weeskind geworden vanaf 2019.	297
6.3.	Kind met zorgnoden	298
6.3.1.	Score op de medisch-sociale puntenschaal	298
6.3.2.	Wat zijn de bedragen?	298
6.3.3.	Nieuwe aanvraag zorgtoeslag	298
6.4.	Kind in het buitenland	299
6.4.1.	Het kind verblijft of studeert in een land van de Europese Economische Ruimte (EER)	299
6.4.1.1.	Welke landen maken deel uit van de EER?	299
6.4.1.2.	Recht op Groeipakket.	299
6.4.1.3.	Recht op startbedrag bij geboorte of adoptie	300
6.4.1.4.	Bilaterale akkoorden binnen de EER.	300
6.4.2.	Het kind verblijft of studeert in een land buiten de EER waarmee België een bilateraal akkoord afsloot.	300

6.4.3.	Het kind verblijft of studeert buiten de EER of in een land waarmee België geen bilateraal akkoord afsloot	300
6.5.	Kind geplaatst in een instelling	301
6.6.	Andere situaties: ontvoerde of vermiste kinderen	301
6.6.1.	Ontvoerde kinderen	301
6.6.2.	Verdwenen of vermiste kinderen	302
7.	Bedragen	302
7.1.	Kinderen geboren vanaf 1 januari 2019	302
7.2.	Wanneer gebeurt de uitbetaling?	303
7.2.1.	Startbedrag	303
7.2.2.	Basisbedrag	304
7.2.3.	Zorgtoeslagen	304
7.2.4.	Schoolbonus	304
7.2.5.	Participatietoeslagen	304
7.2.5.1.	Kinderopvangtoeslag	304
7.2.5.2.	Kleutertoeslag	304
7.2.5.3.	Schooltoeslag	305
7.2.5.4.	Sociale toeslag	305
7.3.	Aan wie wordt het Groeipakket betaald?	305
8.	De aanvraag	305
9.	Enkele bedragen kinderbijslag over de taalgrens	306
9.1.	Wallonië	306
9.2.	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	306
9.3.	Kinderbijslag in de Duitstalige Gemeenschap	307
	Nuttige websites	307
HOOFDSTUK 7.		
	FEDERALE SOCIALE BIJSTAND	309
	Vooraf	309
1.	Maatschappelijke integratie	310
	Basiswetgeving	310
1.1.	Algemeen	311
1.2.	Voorwaarden	311
1.2.1.	Verblijfplaats	311
1.2.2.	Nationaliteit	312
1.2.3.	Leeftijd	312
1.2.4.	Werkbereidheid	313
1.2.5.	Rechten laten gelden op sociale uitkeringen of onderhoudsgeld	314
1.2.6.	Onvoldoende bestaansmiddelen	315

1.3.	Prestaties	318
1.3.1.	Het verschil tussen aanvragers jonger en ouder dan 25 jaar.....	318
1.3.2.	Maatschappelijke integratie door tewerkstelling	319
1.3.3.	Maatschappelijke integratie door een leefloon	320
1.3.4.	Geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie ...	323
1.3.5.	Installatiepremie voor daklozen	323
1.4.	Procedure	324
1.4.1.	Aanvraag	324
1.4.2.	Inlichtingenplicht.....	324
1.4.3.	Informatieverschaffing	325
1.4.4.	Onderzoek van de aanvraag.....	326
1.4.5.	Beslissing en herziening	327
1.4.6.	Betaling	327
1.5.	Terugvordering van het leefloon	327
1.6.	Verjaring van terugvorderingen	329
1.7.	Sancties	329
1.8.	Gevolgen voor het sociaal statuut	329
1.9.	Beroep	330
2.	OCMW-dienstverlening	330
	Basiswetgeving.....	330
2.1.	Algemeen.....	330
2.2.	Voorwaarden	331
2.3.	Vormen van maatschappelijke dienstverlening	332
2.4.	Procedure	332
2.5.	Terugvordering van maatschappelijke dienstverlening.....	333
2.6.	Beroep	333
3.	Inkomensgarantie voor ouderen (IGO).....	334
	Basiswetgeving.....	334
3.1.	Algemeen.....	334
3.2.	Voorwaarden	334
3.2.1.	Leeftijd.....	334
3.2.2.	Nationaliteit	334
3.2.3.	Verblijf	335
3.2.4.	Rechten laten gelden op pensioen	336
3.2.5.	Onvoldoende bestaansmiddelen	336
3.3.	Bedrag van de IGO	337
3.4.	Verplichtingen van de aanvrager.....	338
3.4.1.	Aanvraag	338
3.4.2.	Aangifte van de bestaansmiddelen	338
3.5.	Beslissing – Herziening – Beroep	338

4.	Inkomensvervangende tegemoetkoming aan personen met een handicap.	339
	Basiswetgeving.	339
4.1.	Algemeen.	339
4.2.	Voorwaarden	339
4.2.1.	Handicap	339
4.2.2.	Leeftijd	340
4.2.3.	Nationaliteit	341
4.2.4.	Woonplaats en verblijf.	341
4.2.5.	Rechten laten gelden op andere uitkeringen	341
4.2.6.	Onvoldoende inkomsten.	341
4.2.7.	Prestatie	343
4.2.8.	Procedure.	343
5.	Integratietegemoetkoming voor personen met een handicap	344
5.1.	Algemeen.	344
5.2.	Voorwaarden	345
5.2.1.	Handicap	345
5.2.2.	Leeftijd	346
5.2.3.	Leeftijd	346
5.2.4.	Woonplaats en verblijf.	346
5.2.5.	Inkomen.	346
5.3.	Bedrag van de tegemoetkomingen	347
5.4.	Procedure	348
	Nuttige websites	349
HOOFDSTUK 8.		
VLAAMSE BIJSTAND AAN PERSONEN 351		
Vooraf 351		
1.	De Vlaamse Sociale Bescherming	353
	Basiswetgeving.	353
1.1.	Algemeen.	353
1.2.	Aansluiting bij de Vlaamse Sociale Bescherming	354
1.2.1.	Woonplaats in Vlaanderen (verplicht) of in Brussel (facultatief)	354
1.2.2.	Leeftijd	354
1.2.3.	Aansluiting bij een zorgkas en premiebetaling.	355
1.3.	Zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden.	355
1.3.1.	Voorwaarden.	355
1.3.2.	Prestaties	356
1.3.3.	Procedure.	356

1.4.	Het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood	357
1.4.1.	Voorwaarden.	357
1.4.2.	Prestaties	357
1.4.3.	Procedure.	358
1.5.	Het zorgbudget voor personen met een handicap	358
1.5.1.	Voorwaarden.	358
1.5.2.	Prestatie	359
1.5.3.	Procedure.	359
1.6.	Mobiliteitshulpmiddelen	359
1.7.	De financiering van woonzorgcentra	361
2.	Persoonlijke budgetten voor personen met een handicap	362
	Basiswetgeving	362
2.1.	Algemeen.	362
2.2.	Persoonsvolgend Budget voor Meerderjarigen	363
2.2.1.	Voorwaarden.	363
2.2.2.	Evaluatie en prioritering	364
2.2.3.	Prestatie	364
2.3.	Persoonlijk Assistentiebudget voor Minderjarigen	365
	Nuttige websites	366